

پژوهشکده شورای نگهبان
گزارش استدلالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین نامه
داخلی مجلس شورای اسلامی**

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

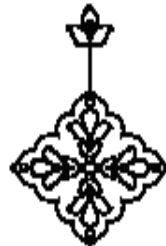
در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین نامه
داخلی مجلس شورای اسلامی

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۱۰/۰۵

کد گزارش: ۱۴۰۱۰۵۱۰

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۰/۱۰/۰۸

طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

درباره‌ی مصوبه

طرح دوفوریتی «اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»، در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۲ به عنوان طرح دوفوریتی، به پیشنهاد (۶۷) نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعلام وصول و جهت طی مراحل قانونی به هیئت رئیسه‌ی مجلس تقدیم شد. این طرح جهت بررسی کارشناسی به کمیسیون آیین‌نامه‌ی داخلی مجلس شورای اسلامی ارجاع شد. این کمیسیون پس از بحث و تبادل نظر، در تاریخ ۱۴۰۰/۹/۲۴ با اصلاحاتی در متن طرح، آن را به تصویب رساند و گزارش خود را تقدیم صحن علنی مجلس کرد.

در مقدمه‌ی توجیهی این طرح چنین آمده است: «بررسی بودجه سالانه کل کشور از مهمترین تکالیف مجلس است به جهت ضیق وقت در بررسی لایحه تقدیمی از سوی دولت، شیوه بررسی لایحه بایستی از یک‌شوری به دوشوری تبدیل گردد. مکرر اتفاق افتاده که بعد از حدود یک ماه بررسی لایحه در کمیسیون‌ها و کمیسیون تلفیق، کلیات لایحه رد شده و لایحه به دولت باز گشته و باعث زمان‌بر شدن بررسی لایحه می‌شود. این طرح به دنبال آن است تا ابتدا کلیات بودجه را مورد بررسی قرار دهد و در صورت تأیید کلیات ادامه روند بررسی در کمیسیون تلفیق ادامه یابد.»

در نهایت این طرح دوفوریتی در تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۵ با اصلاحاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و طی نامه‌ی شماره ۷۱۶/۸۶۷۹۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۶ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۸، مفاد آن را مغایر با موازین شرعی و قانون اساسی تشخیص نداد و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۱۰۲/۲۸۹۷۱ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۸ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»
ماده واحده - ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^۱ به شرح زیر اصلاح می‌شود:
۱- در صدر ماده (۱۸۲) قانون، بعد از عبارت «تسلیم نماید» عبارت «رسیدگی به لایحه بودجه به ترتیب زیر به صورت دوشوری خواهد بود:» جایگزین عبارت «نحوه رسیدگی به لایحه بودجه یک‌شوری خواهد بود و ترتیب رسیدگی به شرح ذیل می‌باشد:» می‌گردد.
۲- ...

▪ دیدگاه عدم مغایرت

مجلس شورای اسلامی در این مصوبه درصدد اصلاح روش بررسی لایحه بودجه‌ی سالیانه از «دوشوری» به «یک‌شوری» بوده است. چه اینکه در برخی سال‌ها شاهد بوده‌ایم صحن علنی بعد از حدود یک ماه بررسی لایحه در کمیسیون‌های تخصصی و کمیسیون تلفیق، کلیات لایحه را رد کرده و در نتیجه لایحه به دولت اعاده شده و زمان بررسی بودجه طولانی شده است. اما نظر به اینکه اختیار نحوه‌ی بررسی مصوبات از حیث دوشوری یا تک‌شوری بودن، از اختیارات نمایندگان مجلس است و با توجه به مقتضیات موضوع مصوبه تعیین می‌شود، مصوبه‌ی حاضر مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی ندارد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام: «ماده ۱۸۲ (اصلاحی ۱۳۹۱/۲/۳۰) - دولت موظف است لایحه بودجه سالانه کل کشور را حداکثر تا پانزدهم آذر ماه هر سال به مجلس تسلیم نماید. نحوه رسیدگی به لایحه بودجه، یک‌شوری خواهد بود و ترتیب رسیدگی به شرح ذیل می‌باشد:
۱- ...»

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸):

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل یا جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

گزارش استدلالی

پژوهشگاه شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید بهشتی (ره)، خیابان شهید سرافراز،

کوچه پنجم پلاک ۱۱ کد پستی: ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۲۹

نمابر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

nashr-rc.ir

gcr.ac.ir